

ชื่อเรื่อง การศึกษากระบวนการและบทบาทของกลุ่มออมทรัพย์ต่อการพัฒนาชุมชน :
กรณีศึกษาบ้านหนองคูใหญ่ จังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัย นายสังวร ปางติลาศ   ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

กรรมการที่ปรึกษา   อาจารย์ถวัลย์ ภูถวัลย์   ประธานกรรมการ
                                        ดร.รังสรรค์ สิงเหล็ก   กรรมการ
                                        อาจารย์เชษฐา จักรไชย   กรรมการ
                                        สถาบันราชภัฏมหาสารคาม   2545

การศึกษากระบวนการและบทบาทของกลุ่มออมทรัพย์ต่อการพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษาบ้านหนองคูใหญ่ จังหวัดมหาสารคาม มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษากระบวนการดำเนินงานและบทบาทของกลุ่มออมทรัพย์ต่อการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านหนองคูใหญ่ ตำบลหนองคูขาด อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม ร่วมกับแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์และบทบาทของกลุ่มออมทรัพย์ต่อการพัฒนาชุมชน ในชุมชนบ้านหนองคูใหญ่ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ตามความมุ่งหมายและกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิจัยโดยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ผลการวิจัยพบว่า

กระบวนการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์บ้านหนองคูใหญ่ จังหวัดมหาสารคาม มีลักษณะเป็นกลุ่มออมทรัพย์เครดิตยูเนียน หลักการดำเนินงานได้กำหนดขึ้นภายใต้ปรัชญาแห่งการร่วมมือกันของชุมชน มีการรับสมัครสมาชิกโดยเปิดรับให้ประชาชนในชุมชนบ้านหนองคูใหญ่สมัครได้ตลอดปี กิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์บ้านหนองคูใหญ่มีความเจริญก้าวหน้าเป็นลำดับจนมีอาคารที่ถาวรเพื่อการดำเนินงานของกลุ่ม มีกิจกรรมการดำเนินงานหลักอยู่ 4 กิจกรรม ได้แก่ การระดมเงินออม การให้กู้ ร้านค้าสหกรณ์ และโรงสีข้าว มีการเชื่อมโยงกับกลุ่มออมทรัพย์และองค์กรอื่นๆ มีการแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่สมาชิก ไม่มีภาระหนี้สินจากแหล่งเงินกู้อื่น มีการอบรมความรู้ด้านหลักการจัดการกลุ่มออมทรัพย์ให้แก่สมาชิก

บทบาทของกลุ่มออมทรัพย์ต่อการพัฒนาชุมชนบ้านหนองคูใหญ่จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง สามารถจำแนกผลการพัฒนาชุมชนออกได้เป็น 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาคนในท้องถิ่น ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน ด้านการพัฒนาสังคมชีวิตความ

เป็นอยู่ ด้านการพัฒนาการเมืองท้องถิ่น ด้านการพัฒนาศาสนาและวัฒนธรรม และด้านการพัฒนาการปกครอง โดยการพัฒนาคอนในท้องถิ่น ชุมชนมีแหล่งทุนเพื่อลงทุนทำกิจการต่างๆ ทำให้มีเงินเหลือพอที่จะเก็บไว้ใช้จ่าย หรือนำมาออมในกลุ่มออมทรัพย์ ชุมชนมีความเป็นระเบียบในการใช้จ่ายเงิน รู้จักการอดออมในการใช้จ่ายเงิน มีความเสียสละ พัฒนาคอนในชุมชนให้มีความรักสามัคคี มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นผู้นำ และมีสุขภาพจิตที่ดี การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน สมาชิกมีเงินทุนหมุนเวียนในการใช้จ่ายได้มากขึ้น เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้นและมีรายได้เข้าสู่ชุมชนอย่างต่อเนื่องจากความหลากหลายของอาชีพและวิธีการหารายได้ จึงเกิดความสมดุลภายในองค์กร การพัฒนาสังคมชีวิตความเป็นอยู่ คนในชุมชนมีการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ทำให้ง่ายต่อการรวมตัวเพื่อจัดตั้งกองทุนต่างๆ โดยกองทุนเหล่านี้ต่างเชื่อมโยงและมีบทบาทในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น แต่มีกลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งเห็นว่ากลุ่มออมทรัพย์ทำให้คนในชุมชนมีหนี้สินมากขึ้น การพัฒนาการเมืองท้องถิ่น มีส่วนผลักดันให้การเลือกตั้งภายในชุมชนมีความโปร่งใส กลุ่มออมทรัพย์เป็นศูนย์กลางในการรวมกลุ่มสมาชิกเพื่ออภิปรายคุณสมบัติของนักการเมืองรวมทั้งความเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เกิดขึ้นในชุมชนและในประเทศ การพัฒนาศาสนาและวัฒนธรรม มีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา รวมกลุ่มสมาชิกเพื่อระดมแรงงานในการเตรียมงานต่างๆ ในการจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ประเพณีของท้องถิ่น มีกองทุนพัฒนาวัด และกองทุนสงฆ์อาพาธ การพัฒนาการปกครอง สมาชิกและกรรมการบริหารของกลุ่มออมทรัพย์ให้ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การอภิปรายความเป็นไปของชุมชน เมื่อมีข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับความมั่นคงภายในชุมชนจึงเกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารดังกล่าว

TITLE A Study of the Process and Roles of The Savings Group for Community
Development A Case Study of Ban Nong Koo Yai, Maharakham Province

AUTHOR Sungvorn Pangvilars **DEGREE** Master of Social Science

ADVISORS Mr. Thawan Phuthawan Chairman
Dr. Rungsul Singhalers Committee
Mr. Chetta Chukchai Committee

RAJABHAT INSTITUTE MAHASARAKHAM 2002

ABSTRACT

A study of the process and roles of the savings group for community development : a case study in Ban Nong Koo Yai in Maharakham aimed to study find out the process of community development by the savings group of Ban Nong Koo Yai community, Tambon Nong Koo Khad, Amphoe Borabue, Maharakham Province. In the study, field data were collected through participated observations and interviews with Ban Nong Koo Yai community. The collected data were analyzed according to the issues of the study, and the study results were presented in a descriptive analysis form. The study results were as follows :

The operation process of the savings group of Ban Nong Koo Yai in Maharakham was a form of credit union savings group. The process of work operation of savings group determined guide - lines of cooperative community. The members operation were working stages and announcement for persons in Ban Nong Koo Yai community were application all year, and now they had 277 members and circulate fund at November 30, 2001 had 2,234,164 baht. The activities operated of Ban Nong Koo Yai savings group had advance and had a durable building for group operated. The savings group finance administration had 4 activities were money collection, loan service, cooperative store, and rice mill. There linked to other savings group or other organization. There distributed profits to members at January 1 - 5

every years. Ban Nong Koo Yai savings group didn't have debt of loan sources. The group had training the members to understand to the rule, and savings group operation.

The roles of the savings group and the development of Ban Nong Koo Yai community from the interviews of samples divided of community development results to 6 aspects : The development of local humans, the development of community economics, the development of social life, the development of local politics, the development of religion and culture, and the development of rule.

The each aspect detail were as follows :

Human Resource Development, the community had budget to activities according to remainder fund to pays or save, the community had systematic to pay, save, donation. unite, responsible of function, leader, and Kindness.

Economic Development, the members had more circulate fund to pay, economy of community was better, and there were diversity of career and income operation toward the through earning community have been influential to the balance in organization.

Social Development, the person in community operated of savings group influenced to easily collected for fund set up through the fund linked and operated to developed a better life of person in community but some samples considered the savings group accorded to more debt of people in community.

Political Development, there were clearer selection, savings group were center of members collection to discuss of character of politics person include politics motion in community and in country.

Religions and Cultural Development, there activities in important days of religion, grouping membership for labors together to operation, had development temples fund and to relieve monks.

Self-government Development, the members and administration committee of savings group cooperated to exchange idea, discussion community motion, and exchanged news of community stable.